

Arild Alander

Arkivsamlingene ved Musea i Nord-Østerdalen

Anno Musea i Nord-Østerdalen har gjennom åra tatt imot arkivalia og forvalter i dag ei stor samling av arkivmateriale fra regionen. Det aller meste er ordna og katalogisert, og er tilgjengelig for publikum ved henvendelse på museumssenteret Ramsmoen. Informasjon om disse samlingene er tilgjengelig både på museumssenteret og på nettstedet Arkivportalen. En del av materialet er dessuten digitalisert og gjort tilgjengelig på Internett.

Som illustrasjoner til denne artikkelen gjengis noen smakebiter på hva arkivsamlingene i regionmuseets arkivmagasin inneholder, med små kommentarer til de enkelte arkivdokumentene. Det er dessuten lagt ut flere smakebiter på museets hjemmesider på Internett.

Privatarkiver

Det arkivmateriale som Musea i Nord-Østerdalen tar imot og forvalter er såkalte privatarkiver. Dette er arkiver etter ikke-offentlige arkivskapere, altså materiale som ikke er fra statlig eller kommunal forvaltning. Det dreier seg først og fremst om organisasjoner, altså alle slags lag og foreninger, bedrifter og næringsliv av forskjellig slag, samt privatpersoner.

Alle statlige embeter og institusjoner avleverer sine arkivalia til Arkivverket, som består av riksarkivet, åtte statsarkiver, sa-

misk arkiv, samt helsearkivet. Noen av de største byene har sine byarkiver, og de øvrige kommunene og fylkeskommunene avleverer til de interkommunale arkivordningene (IKA) de er med i. Disse dekker som oftest ett eller et par fylker. Alle disse arkivinstitusjonene tar også imot privatarkiver. Dessuten tar mange museer imot arkiver etter private arkivskapere, i tillegg til at det fins mange mindre arkivbevaringsinstitusjoner som forvalter privatarkivalia.

Nå kan det skytes inn at det gjennom åra har havna noe materiale hos Musea i Nord-Østerdalen som strengt tatt ikke er privatarkivalia. Dette gjelder først og fremst litt eldre kommunalt arkivmateriale, og dette er overlevert til rette ansvarlige, kommunen, som så skal avlevere til sin IKA. Også noe eldre materiale fra et sokneprestembete og et lensmannskontor har en gang i tida kommet til Ramsmoen, og dette er avlevert til statsarkivet på Hamar, som er rette bevaringsinstitusjonen i disse tilfellene.

Arkivbevaringsinstitusjon

Musea i Nord-Østerdalen har tatt imot arkivmateriale «i alle år», og altså slik sett også vært arkivbevaringsinstitusjon – i tillegg til å være et kulturhistorisk museum som ivaretar bygninger og gjenstander. I 1993-94 vart det litt mer innsats med

arkivordning, først med en sivilarbeider brukt også på denne oppgava, og på høsten 1994 vart undertegnede hyra inn i ei bittelita deltidsstilling for å arbeide med dette.

Det ser dessverre ut til at ikke alt mottak av arkivmateriale er nøyaktig registrert gjennom åra, slik at vi står uten proveniensinformasjon (opphavs-) på en del materiale. Ved avlevering av arkivmateriale til bevaringsinstitusjon må ei avtale skrives. Musea i Nord-Østerdalen har nå i flere år brukt standardavtaler, bygd på tilsvarende som har vært i bruk i arkivverket. Materialet kan enten gis til museet, eller det kan deponeres. Samtidig må noteres om det kreves noen form for adgangsbegrensning. I tillegg må museet vurdere arkivmaterialet som avleveres i forhold til regelverket med tanke på klausulering. Om du har materiale som du ønsker skal bli sikra for framtida, så ta kontakt!

Kompetansebygging

Nabofylket Oppland var ett av pionerfylkene i arbeidet med privatarkiver, og etablerte allerede i 1981 et arkivfaglig samarbeid mellom lokale/regionale museer under navnet Opplandsarkivet, med hovedsete på Maihaugen på Lillehammer. Noe slikt har aldri vært etablert i Hedmark, og Musea i Nord-Østerdalen var ei enslig svale med tanke på dette arbeidsområdet, og med lite kompetanse på området.

Et første steg i kompetansebygginga var at undertegnede deltok på et lite kurs i arkivforvaltningsprogrammet Asta på Riksarkivet høsten 1994 – faktisk det andre kurset som vart holdt, og på programversjon 1.0! Nå vart ikke programmet kjøpt inn før høsten 2013, etter at regionmuseet var blitt en del av fylkesmuseet Anno museum. Men kurset ga litt generell lærdom om bevaringsdelen av arkivfaget, med et lite inn-

blikk i arkivordning og -forvaltning. Sia vart det et par små kurs i regi av Landslaget for lokal- og privatarkiv (LLP).

Den første læreboka på norsk om arkivordning kom først i 2001, nemlig Wilhelm Langes «Privatarkiver. Bevaring og tilgjengeliggjøring». Underveis har det ellers vært snakk om å snappe opp kunnskap der det var å finne. Som arkivbruker hos arkivverket har en også lært en del. En kan i grunnen si at kompetanseoppbygginga var basert på at den ansvarlige for arkivbevaringsarbeidet måtte være autodidakt på fagområdet.

Arkivordning

Arkiver som ikke er ordna og katalogisert, er egentlig nærmest utilgjengelige, riktignok litt avhengig av omfanget. Et lite arkiv kan en sjølsagt skaffe seg en viss oversikt over, men et stort og omfattende arkiv i uordna stand, er i beste fall både vanskelig og svært tidkrevende å finne fram i. Ordning og katalogisering er altså veldig viktig. En arkivbruker bør kunne få ei oversiktlig arkivliste over arkivet, for dermed rimelig raskt og enkelt å kunne finne ut om arkivet kan inneholde det han er ute etter, og hvor i arkivet dette er å finne.

Ordning og katalogisering er den største delen av arbeidet med et arkivmateriale. I sammenheng med denne arbeidsprosessen utføres også rengjøring og rensing, altså eventuell nødvendig støvsugning, samt fjerning av metall, gummi og plast. Så plasseres materialet i legg/omslag og vidare i arkivbokser eller esker, alt dette sjølsagt av syrefritt materiale. Det kan jo skytes inn at situasjonen til det materialet som blir avlevert til en bevaringsinstitusjon kan være høgst forskjellig, alt fra en bra orden og til bare et sammensurium i poser eller kasser, ofte også med mye støv og lort. Dessuten

kan det ofte være slik at det som er bevart, ikke omfatter hele det opprinnelige arkivet – deler av det har ofte gått tapt, så det avleverte materialet bare er større eller mindre deler av det komplette arkivet.

Arkivordning gjøres i dag etter noe som kalles Allment arkivskjema, som gir hovedseriene i det ferdig ordna arkivet. Videre inndeling vil være veldig forskjellig fra arkiv til arkiv, i forhold hva som er bevart, og til omfanget. I det hele tatt vil ordninga i en viss grad bli individuelt opplagt ut fra hvordan det enkelte arkiv framstår og hva materialet består av ved levering til bevaringsinstitusjonen. Det fins sjølsagt visse retningslinjer, men ellers er det atskillig opp til den enkelte arkivordner hvordan ordninga skal gjøres. Dette vil jo også avhenge av ressursituasjonen i den enkelte arkivinstitusjon.

Det er egentlig ikke noen fullstendig og entydig fasit i fagområdet arkivbevaring. Ett viktig grunnprinsipp i all arkivordning er proveniensprinsippet. Dette betyr kort fortalt at en skal beholde opprinnelig orden i et arkiv – hvis det er mulig å finne eller eventuelt rekonstruere en slik. Å vise hvordan arkivskaper i si tid har ordna sitt arkiv, sier jo noe om arkivskaperen, i tillegg til det dokumentenes innhold forteller. Sagt med andre ord: sammenhenger mellom arkivdokumenter er også viktig og kan gi opplysninger – dette er det som kalles kontekstuell informasjon. Proveniensen innebærer også det at arkiver skal holdes atskilt – flere arkiver skal ikke blandes sammen til ett, og vise versa.

Arkiver ordnes og katalogiseres etter et hierarki med disse nivåene: arkiv – serie – eventuell underserie (ev. i flere nivåer) – mappe – dokument. I større arkiver kommer egne nummerrekker med arkivstykker (bokser, esker, pakker, protokoller) under

hver serie/underserie, men i små arkiver ofte ikke, da disse kanskje bare fyller en boks eller to. Stort sett registreres arkivene ned til mappenivå, og bare sjelden registrerer en helt ned på dokumentnivå. For veldig små arkiver med bare noen få elementer registreres ofte ikke mer enn på arkivnivå, med informasjon i innholdsfeltet for arkivet om hva det inneholder. Et arkiv kan jo for eksempel inneholde bare en protokoll eller to og noen få løsdokumenter i ei mappe.

Underveis i ordningsprosessen, eller i etterkant av denne, registreres så arkivet og de forskjellige nivåene i dette i arkivforvaltningsprogrammet Asta (Arkivsystem for alle). Dette dataprogrammet vart utvikla etter initiativ av arkivverket og LLH, og er det eneste arkivforvaltningsprogrammet på norsk og brukes i dag av stort sett alle arkivbevaringsinstitusjoner her til lands.

Anno Musea i Nord-Østerdalen gjennomførte fra høsten 2010 ordning av deler av arkivmaterialet etter Folldal Verk. Arkivet eies og forvaltes av Stiftelsen Folldal Gruver. Det er regionens desidert største privatarkiv, og bestod opprinnelig av nær 250 hyllemeter uordna arkivmateriale inklusive noe litteratur, samt et meget omfattende tegningsmateriale. Prosjektet pågikk til våren 2015. Da var en ferdig med arkivet etter The Foldal Copper & Sulpher Co. Ltd (1906-38), mens arkivet etter AS Folldal Verk (1938-93) gjenstår. Alt kart- og tegningsmateriale for begge er ferdig, og består av tilsammen nær 10.000 enkelt-dokumenter! Medregna et par månedsverk med kartlegging og begynnende grovordning i 2007-8 er det nedlagt omlag 2 årsverk. Det resterende ordningsarbeidet er stipulert til omkring 1,5 årsverk.

Formidling

Et særs viktig aspekt i forhold til bevaring av arkiver, er at de også skal stå til disposisjon for allmennheten – at de skal brukes. Har en sagt A, må en også si B – har en tatt vare på arkiver, så er jo noe av vitsen med det at de også gjøres tilgjengelige og brukes. Og da må en også fortelle allmennheten at arkivene fins, og hvor, og hvordan folk kan få tilgang til dem. Arkiver ingen vet fins hos en bevaringsinstitusjon blir knapt nok spurt etter, og arkiver ingen spør etter blir aldri brukt, og får dermed ikke gitt sine bidrag til historieskapinga.

I dag legger nær sagt alle arkivbevaringsinstitusjoner, fra arkivverket, via byarkiver og IKA-er til museer og mange mindre arkivbevaringsinstitusjoner, ut informasjon om arkivene de forvalter på nettstedet Arkivportalen (www.arkivportalen.no). Dette er altså en nasjonal portal for arkivinformasjon, der du finner det aller meste av arkivmateriale, både offentlig og privat, som er ivaretatt og gjort tilgjengelig. Det siste sjølsagt med visse restriksjoner, i og med at noe arkivmateriale vil være underlagt forskjellige former for tilgangsbegrensning (klausulering).

Arkivportalen vart etablert i 2010. Den er nært knytta til arkivforvaltningsprogrammet Asta, der en med noen tastetrykk kan publisere informasjonen på Arkivportalen. Da Musea i Nord-Østerdalen tok i bruk Asta ved årsskiftet 2013-14, la vi ganske raskt ut informasjon om våre arkiver på Arkivportalen. I starten var det snakk om registreringer bare på arkivnivå for hvert arkiv, og ei pdf-fil av den gamle arkivlista. Så har en gjennom de siste åra arbeidet med ei fullregistrering i Asta, slik at arkivene blir fullstendig tilgjengelig på Arkivportalen (minst ned til mappenivå), og altså fullt ut søkbar (informasjonen på alle nivåene).

Også det som er ferdig ordna av arkivene etter Folldal Verk er publisert på Arkivportalen.

Tidligere arkivordning og -formidling ved Musea i Nord-Østerdalen

Musea i Nord-Østerdalen kjøpte altså ikke inn arkivforvaltningsprogrammet Asta før i 2013. Derfor vart det gjennom mange år gjort slik at arkivene vart «registrert» helt enkelt i tekstdokumenter. Dette var da først ei liste over de ferdig ordna arkivene. Så vart det for hvert arkiv laga ei egen side med den viktigste informasjon om arkivet: arkivskaper og litt informasjon om denne, hvilket geografisk område arkivet dekker, tidsspennet for materialet, kategori, eventuell klausulering, tilstand, ordning, katalogisering, omfang, og ei omtale av arkivet og innholdet. Dessuten vart det skrevet ei rimelig detaljert arkivliste for det enkelte arkivet.

Alt dette var sjølsagt tilgjengelig for publikum på museumssenteret Ramsmoen. Denne informasjonen var også lagt ut på museets internettområde allerede fra omkring tusenåsskiftet, med linking fra oversikta over arkivene til informasjonen om det enkelte arkivet og videre til arkivlistene. Før Arkivportalen kom fra 2010, med mye informasjon om arkivene ved mange bevaringsinstitusjoner, var det faktisk knapt noen anna bevaringsinstitusjon i landet som hadde så mye informasjon gjort tilgjengelig på Internett om arkivene i institusjonens forvaring.

Digitalisering

Vi begynte for flere år sia å legge ut noen smakebiter fra arkivene på museets hjemmesideområde. Dette var da digitale kopier av enkelt dokumenter, med litt informasjon om vedkommende dokument og historia

det fortalte. Også fra det omfattende arkivet etter Folldal Verk er det lagt ut mange smakebiter.

I 2019 gjennomførte vi så et større digitaliseringsprosjekt. Fylkesmuseets digitaliseringsenhet, Anno Digital, som er stasjonert på Ramsmoen, digitaliserte omkring 16.000 sider fra protokoller og enkeltdokumenter i samlingene våre. Alt dette vart så lagt ut på Arkivportalen som pdf-filer knytta til de enkelte arkivobjektene registreringer. Dermed kan alle nå sitte heime å lese i disse 16.000 sidene fra våre arkivsamlinger.

Digitalisering er sjølsagt en god måte å formidle arkiv på, og det gir publikum lett-vint tilgang til sjølve arkivdokumentene. Men digitalisering er arbeidskrevende, og derfor kostbart. Få dokumenter er gjerne i en stand så de kan legges i en arkskanner – en bunke løsdokumenter kan ha forskjellige formater og de kan være i ymse fysisk tilstand. Protokoller er sjølsagt også tidkrevende å skanne side for side. Det må også vurderes om materialet har så stor interesse at det vil være «regningssvarende» å gjøre jobben. Det er også en del etterarbeid med behandling av skanningene og gjøre datafilene klare for publisering. Dessuten må det minnes om at lagring av digitalt materiale heller ikke er kostnadsfritt. Papir som oppbevares godt er i like god stand etter noen hundre år – på den tida har en måttet migrere de digitale filene utallige ganger (fornying av dataformat og overføring til nye lagringsmedier). Og det koster å drive en serverpark eller leie digital lagringsplass i en slik.

Arkivene ved Musea i Nord-Østerdalen

Regionmuseet for Nord-Østerdalen forvalter godt over 200 privatarkiver fra mu-

seumsregionen. Dette utgjør til sammen over 150 hyllemeter. Det vil alltid være et visst etterslep i ordning og katalogisering, men for øyeblikket er over 200 arkiver ferdig ordna og informasjonen om dem lagt ut på Arkivportalen. Dette er altså informasjon om arkivene og hva de inneholder, inklusive arkivlister. Noen protokoller og dokumenter er som nevnt også digitalisert og kan åpnes og leses fra Arkivportalen. Noen arkiver inneholder så få objekter at de ikke er detaljregistrert. Da fins det ikke arkivliste, men det står i opplysningsfeltet kort om hva arkivet inneholder.

I dag brukes kun omslag, bokser og esker i syrefritt materiale. Dette vart i mindre grad hensyntatt gjennom flere år før, hvilket har ført til at en i de seinere åra, parallelt med arbeidet med fullregistrering i Asta, etter at dette vart kjøpt inn i 2013, også har måttet skifte ut slikt materiale. Dette er sjølsagt for å gi arkivmaterialet best mulige oppbevaringsforhold. Ethvert arkiv eller museum skal jo ta vare på sine samlinger i et evighetsperspektiv!

En tilsvarende prosess har en også vært gjennom med arkivinnredninga. Denne bestod av treereoler, dels fabrikkproduserte og dels heimesnekra. Disse vart for 3-4 år sia skifta ut med reoler av lakkert stål. Samtidig vart innredninga av arkivrommet helt endra, for å få en så effektiv plassutnyttelse som mulig. Derfor har Musea i Nord-Østerdalen i dag et arkivmagasin på Ramsmoen med forholdsvis mye ledig plass. Også sjølve lokalet for øvrig, med styring av temperatur og klima, er rimelig tilfredsstillende.

Arkivbesøk på Ramsmoen

Arkivene på Ramsmoen er altså tilgjengelig for publikum ved besøk på museums-senteret. Den besøkende får anvist arbeids-

plass og får tildelt ønska arkivalia der. Vi har rutiner knytta til dette som bygger på tilsvarende ved arkivverkets lesesaler, og arkivbrukeren må både gjøre seg kjent med et lesesalsreglement, skrive seg inn i gjesteboka, og kvittere for tilgang til de enkelte arkivstykke.

Nord-Østerdalens hukommelse

Arkiver kan mer enn noe anna virkelig kalles samfunnets felles hukommelse. Og Musea i Nord-Østerdalen forvalter altså godt over 200 privatarkiver. Dermed kan en jo si at arkivmagasinet på museumssenteret Ramsmoen er en svært viktig del av Nord-Østerdalens hukommelse. Vi tar gjerne imot flere arkiver for å sikre dem for all framtid, og å gjøre dem tilgjengelig for publikum – og dermed utvide vår kollektive hukommelse!

Arkivsamlingene hos regionmuseet har nok en noe skjev geografisk fordeling, med ei overvekt avleverte arkiver fra Tynset. Men vi er altså bevaringsinstitusjon for hele museumsregionen! Den tematiske spredninga i arkivsamlingene er imidlertid ganske god. Samlingene inneholder arkiver etter både et vidt spekter av organisasjoner, mange bedrifter, samt en del privatpersoner. Arkivene er i overveiende grad fra 1900-tallet, men det fins en del eldre materiale, helt tilbake til 1700-tallet. Det har også gjennom åra kommet inn ymse enkelt dokumenter som er helt løsrevet fra noen sikker, opprinnelig kontekst. Slike dokumenter er lagt i såkalte lokaliasamlinger, som er oppretta for hver av kommunene.

Skal en peke på en mangel i variasjonen i arkivsamlingene, må det være at deler av næringslivet er for svakt representert. I vår region har næringslivet i veldig stor grad bestått av enkeltmannsforetak og andre små bedrifter, og i disse er det ofte tatt vare på

lite arkivalia. Og tanken om at det kan være verd å ta vare på det lille som fins, er nok også ofte ganske fraværende. En kan sjå for seg at det er mange bedrifter som ettertidens historikere dessverre vil finne forsvinnende lite informasjon om, både i våre arkivsamlinger og ellers.

Som nevnt er privatarkiver, i motsetning til offentlige arkiver, ikke underlagt regelverk som sikrer ivaretagelse. Derfor er det viktig at folk som sitter på slikt materiale tar kontakt med en arkivbevaringsinstitusjon, for å få vurdert om det er aktuelt å ta vare på, og kanskje inngå ei avtale om avlevering.

Ole Skole Distrikt. Folke. Tal. 1825 den 28 November.

1	2	Lensmannen. Ole Skogstad.	60.	gaardmand			
2	2	Anders Olsen	58	Son			
3	3	Anne. Johannes Dr	42	Konv			
4	4	Ole Iver Olsen	24	Son		Konv	
5	5	Anders Anderssen	4	Konv			
6	6	Anger Anderssen	2	legelovns			
7	7	Peder Haagen sen	16		Preng		
8	8	Mari Morten Dr	22		Konv		
9	9	Kari Peders Dr	34		legelovns		
10	1	Ole Anderssen Skogstad	78	gaardmand			
11	2	Konvig Ols Dr	46	Konv			
12	3	Anders Olsen	4	Son			
13	4	John Olsen Skogstad	21		Preng	Konv	
14	5	Karsten Eftensen	14		legelovns	Konv	
15	6	Sara Peder Dr	26		Konv		
16	1	Hans Ingulfen	80				
17	2	Beret Ols Dr	81				Konv
		2 Mosfengen:					
18	1	John Eriksen	72	gaardmand			
19	2	Kari John Dr	64	Konv			
20	3	Erik John sen.	29	Son			
21	4	Konvig Johannes Dr	39	Konv			
22	5	Jon. Eriksen	6	Son			
23	6	Johannes Eriksen	1	Son			
24	7	Kari Eriksen Dr	12	Son			
25	8	Maren Eriksen Dr	8	Konv	Datter		
26	9	Johanna Eriksen Dr	7	legelovns			
27	10	Karsten Eriksen	4	legelovns			
28	11	Eft. Johnsen	44	Konv			
					Preng		

Arkiv nr. 1 hos Musea i Nord-Østerdalen er ei stor samling av dokumenter etter skoleholder og kirkesanger Jon Simensen Grue i Tolgen. Der fins bl.a. ei liste fra folketellinga 1825 for Os skoledistrikt. Her er første sida, som starter med lensmann Ole Skogstad. Arkivref.: A-0001/L0003/0020.

Postpneerets navn: Alvdal
29 - 8 - 1863.
Opprettet ved kongelig ordning 1862.

Beliggende i: Hedmark fylke
Alvdal herred
lesam. dist.

Posttall		Ordnenum	Kontoh. godtg.	Transp. godtg.
Ar	Pennant			
1829	793	Kr. 5300.-	Kr. 1500.-	—
1832	77	Kr. 1000.-	Kr. 200.-	—
1833	605	Kr. 1000.-	Kr. 200.-	—
1845	516	Kr. 1000.-	Kr. 200.-	—

Utgående ruter: 1. Eipostbrev
2. Landpostbrev
Postbrev til postvesenet:
Antall: 2. Semestret
Avgitt: Kr. 50.-
Løstobrev (Reglem. Kap. XI § 205): Kr. 25.-
Postkontor: Alvdal
Postkontor nr.: 10
Postkontor nr. 10

Fra 1. juli 1930. bemyndiget til å delta i utveksling av telegramanvisninger.

Kontor nr.: 7-12, 17-19.

fra 1912 9-12, 15-19
fra 1913 9-12, 15-19
1. postbrev, 2. postbrev, 3. postbrev
2. postbrev 9-11

Deltaker i utveksling av innr. telegr. anvis. fra 7 1930.

Kassabest. kr. 2000.-

Postpneerets navn, stilling og kausjonsforhold.	Født	Ansatt eller kausst fra	Alders tillegg	Alders tillegg		Offentlig tjenest.?	Statens Pens.k.		Kretskasse	Tjenestefrihet		
				Dag pkt. i oppten.	Beløp		Med. løst. nr.	Månedl. løst.udd.		Perler	Sykdom	Andre grunner
<u>Banker Olav Randsdal</u> <u>Dist. 2/10 1931</u>	30/12 1863	1/1 1912	1/1 1914	300.-	ja.	15884	Kr. 30.-	Kr. 0.50 p. m.	25/2 1916 25/2 1916 13/2 1916	25/2 1916 25/2 1916 25/2 1916	25/2 1916 25/2 1916 25/2 1916	Alvdal Alvdal Alvdal
<u>Johann Hansen</u> <u>Stasjonsmester</u>	1/1 1932	1/1 1932	—	—	ja.	—	—	—	6-11/14	—	—	Alvdal
<u>Theodor Carl Paul Loreby</u> <u>Stasjonsmester</u>	1/2 1887	1/2 1912	3. juli 1925	—	—	—	—	—	—	—	—	Alvdal
<u>Olav B. Randsdal</u> , garant. for Alvdal	1/2 1911	1/2 1911	1/2 1911	—	ja.	—	—	—	—	—	—	Alvdal

Musea i Nord-Østerdalen har arkivet etter Tynset postkontor, som også var hovedpostkontor for r egionen. Der fins blant anna eldre registreringskort for postkontorer og landpostbudruer, med for- skjellig informasjon registrert. Her er kortet for Alvdal postkontor. Arkivref.: A-0075/Fa/0001.

Kameraten

Søndag 6/7 - 19

Redaktør: Alf Svas.

Medarbeider: Anna Bræn, Gudlev Egg.

Kameraten!

Dere holder saa skarpt
og komer saa godt!
Men linge jeg ennå ikke har faatt!

Din Olsen.

I mange ungdomslag hadde de håndskrevne lagsaviser. Disse kan inneholde mye snodig stoff fra gras-
rota i lagene. Her fra Ungdomslaget Uredd i Tyllaldalen si avis Kameraten i 1919, der det tydeligvis er
vanskelig å få inn stoff. Arkivref.: A-0205/F/0001.

2.55 w
 II ph.

J. Frøman Brundsonen.
 Middel mot "Fehis"

2 Drammeglas Fransklørendevin
 1 " " hvit kamferolje
 1 " " terpentin
 1 Skeke skevand.

Rekriver såsaa stort kranke per apoteket
 at du tilsamme betri en flaske, gjenne 1 Lk.
 Med bedring! Hilsen J. E. Strøbeckum.

En lapp på oppskrift mot isjias, som en tolging har fått fra Røros apotek, uten datering. I tillegg til brennevin, var ingrediensene altså kamferolje, terpentin og «skevand» – det siste en gammel betegnelse på salpetersyre. Så vi må vel konkludere med at dette var et middel til utvortes bruk!
 Arkivref.: A-0217/L0001/0004.

Rendalens Prestegjælde. Miniflaxialbog i desifur, af
Fogdermet Oline — af Lovdømmes. Handelsmand Christ.
Staf og hustru Malene Andersdatter Dron.
Fjølbykke — er født d. 4 — fjerde November 1848 — altes
fjerdende og otte og firsde, fjerde dages hjemmedaab
kaldet med Drevsjo Sagul den 25 — June og fyndes
Februar 1849 — iii og firsde. —

(Lombostavet Betsling 16 — septem 1864)
Rendalens Prestegjælde d. 21te Marts 1864.

M Bull
Fogdermet til Rendalen.

Her en dåpsattest for Oline, datter av handelsmann Christopher Staf på Drevsjo, utstedt av Rendals-
presten Bull i 1864. En kan konstatere at presten hadde ei særdeles flott håndskrift!
Arkivref.: A-0209/L0001/0002.

Afgangsvitnesbyrd

Halvor Nyumoe
har deltatt i det engelske aftenskolekursus
og erholdt ved avslutningsprøven: *Udm. godt* for engelsk sprog.
Udm. godt - - - skriftl.

Kontingenten - Kr. 4.00 betalt.

Fåset 20/3 01.

B. Grimeland
samt. filas.

2

Her er et avgangsvitnesbyrd til en faseting som har vært med på «aftenskolekursus» i engelsk i 1901. Underskriver og lærer er B. Grimeland, som var framhaldskolelærer på Fåset på denne tida. Arkivref.: A-0054/L0005/0018.

Et spesielt dokument i museets arkivsamling er dette skinnbrevet. Det er svennebrevet til berglegen ved Folldalsverket, Johan Friederich Reinhardt, skrevet i København i 1759 på tysk. Det er i Folldal kommunes eie, men deponert på museet. Arkivref.: A-1016.

AKTIEBREV

I

AKTIESELSKABET RØSTVANGEN

Herr Konsul N. Persson
har betalt 5 — fem — Aktier i Aktieselskabet Røstvangen med

Et Tusinde Kroner

hvorfor meddeles ham nærværende Aktiebrev, i Kraft af hvilket han eller enhver anden, der ved lovlig Transport maatte blive Eier af dette Aktiebrev, skal nyde de Rettigheder og Fordele samt være underkastet de Forpligtelser, som er eller bliver bestemte for Aktieiere i Aktieselskabet Røstvangen.

Kristiania i Juli 1908.

Direktionen for Aktieselskabet Røstvangen

N. Persson   *M. S. Sørensen*
M. S. Sørensen   *L. Gjølff*
Johann D. Sørensen

Det fins ikke noe samla bedriftsarkiv etter AS Røstvangen, men en protokoll og noen tegninger har kommet til museet gjennom åra. Likeså har vi Nils Persons aksjebrev i selskapet fra 1908.

Arkivref.: A-0010/L0002.